

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA IZMJENA I DOPUNA DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE I FINACIJSKIH PLANOVA
IZVANPRORAČUNSKIH KORISNIKA ZA 2016. GODINU**

Zagreb, studeni 2016.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR	4
3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA	6
4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	10
4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji	11
4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji.....	13
4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja	13
5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA.....	15
6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA	16
7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI.....	18
8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE	20

1. UVOD

Nakon provedenih parlamentarnih izbora u rujnu 2016. godine, Hrvatski sabor je u svom novom sazivu donio Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, a u studenom 2016. i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Ove izmjene jedan su od razloga izmjena i dopuna Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu. K tome, makroekonomska kretanja u dosadašnjem dijelu 2016. godine upućuju na povoljnija ostvarenja makroekonomskih pokazatelja od prvotno očekivanih. Tijekom 2016. nastavljena su pozitivna kretanja u domaćem gospodarstvu započeta u 2015. godini, nakon šest uzastopnih godina pada gospodarske aktivnosti. Naime, bruto domaći proizvod je ostvario međugodišnji realni rast od 2,7% u prvom polugodištu 2016., a dosad objavljeni visokofrekventni pokazatelji za treće tromjesečje ukazuju na nastavak povoljnog kretanja gospodarske aktivnosti. U skladu s navedenim, očekuje se kako će gospodarski rast u 2016. godini biti viši od 2% projiciranih prilikom izrade državnog proračuna za ovu godinu te će iznositi 2,6%.

Ovakvi makroekonomski trendovi pozitivno su utjecali i na kretanja proračunskih prihoda u odnosu na prvotno planirane te se očekuje njihovo veće ostvarenje i to za 1,5 milijardi kuna. Takvom povećanju najviše doprinose prihodi od poreza na dobit, trošarina te prihodi od imovine.

S druge strane, važno je naglasiti kako se planiranim izmjenama i dopunama neće povećati razina rashoda koji se financiraju iz izvora koji utječu na visinu proračunskog manjka. Međutim, iz dosadašnje dinamike izvršavanja proračuna vidljivo je kako je na pojedinim rashodnim stavkama potrebno izvršiti određene prilagodbe. Naime, kretanje pojedinih kategorija rashoda ukazuje na manje izvršenje od planiranog, dok istovremeno postoji potreba za dodatnim sredstvima na drugim kategorijama rashoda. Ostvarene su uštede na rashodima za kamate, naknadama građanima i kućanstvima, pomoćima te kapitalnim rashodima. Istodobno su osigurana dodatna sredstva zbog neočekivanih rashoda za podmirenje nepredviđenih troškova (sudske presude, dugovanja iz prethodnih godina) i obveza Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknadu troškova bolovanja. Također, dodatna sredstva osigurana su i na dijelu rashoda za zaposlene te naknadama građanima i kućanstvima. Pri tome se vodilo računa da se rashodi koji utječu na visinu proračunskog manjka ne povećavaju u odnosu na prvotni plan.

Ovim izmjenama i dopunama proračuna za 2016. godinu manjak državnog proračuna prema nacionalnoj metodologiji iznosit će 1,6% BDP-a. Manjak opće države iznosit će 1,7% BDP-a, što predstavlja smanjenje za 1 postotni bod u odnosu na prvotno planirani. Time će se daljnje doprinijeti smanjenju udjela javnog duga u bruto domaćem proizvodu u 2016. godini. Sukladno navedenim kretanjima, izvjesno je kako će se ostvariti preporuka Vijeća EU vezano uz rješavanje prekomjernog proračunskog manjka. Ovakvi fiskalni trendovi pokazuju odlučnost Vlade u namjeri rješavanja proračunskih neravnoteža, čime će se stvoriti temelji za podizanje kreditnog rejtinga i smanjivanje troškova kamata, ne samo za proračun, nego i za građane i gospodarstvo u cjelini.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR

Makroekonomska kretanja u dosadašnjem dijelu 2016. godine upućuju na povoljnija ostvarenja makroekonomskih pokazatelja od prvotno očekivanih. Tijekom 2016. nastavljena su pozitivna kretanja u domaćem gospodarstvu započeta u 2015. godini, nakon šest uzastopnih godina pada gospodarske aktivnosti. Naime, bruto domaći proizvod (BDP) je ostvario međugodišnji realni rast od 2,7% u prvom polugodištu 2016., što je proizašlo iz međugodišnjeg realnog rasta od 2,7% u prvom te 2,8% u drugom tromjesečju 2016. godine. Domaća potražnja dala je najsnažniji pozitivan doprinos povećanju BDP-a, prvenstveno potaknuta potrošnjom kućanstava, dok je doprinos neto inozemne potražnje bio negativan.

Gledajući pojedinačno, najveći pozitivan doprinos rastu BDP-a u prvoj polovici 2016. došao je od izvoza roba i usluga, koji je realno povećan 5,4%. Slijedi potrošnja kućanstava koja je realno povećana 3,1%, bruto investicije u fiksni kapital zabilježile su realni rast od 5,4%, a državna potrošnja realni rast od 1,5%. Negativan doprinos promjeni BDP-a došao je od uvoza roba i usluga koji je realno povećan 6,7% u prvom polugodištu 2016. godine.

Dosad objavljeni visokofrekventni pokazatelji za treće tromjesečje 2016. godine ukazuju na nastavak povoljnog kretanja gospodarske aktivnosti. Naime, u trećem tromjesečju bilježi se međugodišnji rast industrijske proizvodnje (1,8%), realnog prometa u trgovini na malo (4,7%) te broja noćenja turista (9,9%), dok su građevinski radovi zabilježili rast od 2,2% u srpnju i kolovozu 2016. godine.

Tablica 1. Osnovni makroekonomski pokazatelji Republike Hrvatske

	I - III 2016.	IV - VI 2016.	VII - IX 2016.	kumulativ 2016.
Bruto domaći proizvod, % godišnja promjena, realno	2,7	2,8	-	2,7
Indeks potrošačkih cijena, % godišnja promjena	-1,3	-1,7	-1,3	-1,4
Industrijska proizvodnja, % godišnja promjena	6,9	3,5	1,8	4,0
Promet od trgovine na malo, % godišnja promjena, realno	3,2	3,3	4,7	3,8
Indeks građevinskih radova, % godišnja promjena	3,4	4,6	2,2 ^a	2,8
Broj noćenja turista, % godišnja promjena	18,9	3,0	9,9	8,6
Izvoz roba, % godišnja promjena (HRK)	3,9	3,2	0,8 ^b	2,6 ^b
Uvoz roba, % godišnja promjena (HRK)	3,8	5,2	-1,2 ^b	2,6 ^b
Broj zaposlenih (administrativni izvori), % godišnja promjena ^c	1,7	1,9	1,8	1,8
Stopa registrirane nezaposlenosti, %	17,6	14,6	13,2	15,1
Broj zaposlenih (anketa o radnoj snazi), % godišnja promjena	0,7	1,1	-	0,9

^a Podaci se odnose na srpanj i kolovoz 2016.

^b Prvi rezultati.

^c Podaci HZMO-a.

Izvor: Državni zavod za statistiku, Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje

Podaci o zaposlenosti ukazuju na nastavak povoljnih kretanja na tržištu rada tijekom 2016. godine. Međugodišnji rast anketne zaposlenosti iznosio je 0,9% u prvom polugodištu 2016.,

dok administrativni podaci¹ ukazuju na međugodišnji rast broja osiguranika mirovinskog osiguranja od 1,8% u prvih deset mjeseci ove godine.

Deflatorni pritisci u domaćem gospodarstvu ojačali su tijekom 2016. godine u odnosu na godinu ranije te je prosječna inflacija iznosila -1,4% u prvih devet mjeseci ove godine. Najveći doprinos smanjenju potrošačkih cijena u prvih devet mjeseci došao je od pada cijena energije (goriva i maziva za osobna prijevozna sredstva te plina) i hrane.

U skladu s opisanim kretanjem BDP-a u prvom polugodištu, dosad objavljenim visokofrekventnim pokazateljima, kao i recentnim pokazateljima te očekivanjima makroekonomskih kretanja u međunarodnom okruženju smatramo kako će gospodarski rast u 2016. godini biti viši od 2,0%, koliko se očekivalo prilikom izrade državnog proračuna za 2016. godinu. Prema novim projekcijama, u 2016. godini očekuje se gospodarski rast od 2,6%. Navedeno odstupanje projekcije BDP-a, promatrano s rashodne strane, rezultat je isključivo bolje ostvarenih te očekivanih kretanja domaće potražnje, prvenstveno potrošnje kućanstava, ali i bruto investicija u fiksni kapital. Projekcija realnog rasta izvoza roba i usluga blago je korigirana naviše. Kod strukture ukupnog izvoza došlo je do značajnijih promjena u projekciji, odnosno očekuje se sporiji rast izvoza roba, ali i brži rast izvoza usluga u odnosu na ranija predviđanja, uslijed očekivanja rekordnih rezultata turističke sezone. Izraženiji rast finalne potražnje od ranije predviđenog rezultirao je i korekcijom naviše projekcije realnog rasta uvoza roba i usluga. Osim toga, nasuprot ranijim projekcijama cjenovnih kretanja, sada se za 2016. očekuje pad indeksa potrošačkih cijena te stagnacija deflatora BDP-a.

---

¹ Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje.

3. PRIHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2016. godinu povećavaju se proračunski prihodi za 1,5 milijardi kuna. Povećanje prihoda prvenstveno je rezultat snažnijeg rasta ekonomske aktivnosti u ovoj godini od prvotno očekivanog u vrijeme donošenja proračuna.

Sukladno navedenom, prema novom planu državnog proračuna u 2016. godini očekuje se da će prihodi poslovanja iznositi 115,9 milijardi kuna, a prihodi od prodaje nefinancijske imovine 433,7 milijuna kuna.

Prihodi od poreza

Prihodi od poreza su novim planom za 2016. godinu planirani u iznosu od 71 milijardu kuna, što je povećanje od 2,1 milijardu kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Pri tome najveće pozitivne promjene bilježi prihod od poreza na dobit, kao rezultat boljeg poslovanja poduzeća tijekom 2015. godine nego što se očekivalo u vrijeme donošenja proračuna, kada još nije bio poznat rezultat obračuna dobiti za prethodnu godinu. Isto tako, povećanje od 725,1 milijun kuna u odnosu na prvotni plan bilježe i posebni porezi i trošarine.

Porez na dohodak

Prihod od poreza na dohodak prema novom planu za 2016. godinu iznosi 2,3 milijarde kuna, a u odnosu na prvotno planirani iznos povećava se za 174,2 milijuna kuna. Novi iznos planiranih prihoda od poreza na dohodak temelji se na dosad ostvarenim prihodima po osnovi ovog poreza, a sukladno povoljnijim kretanjima na tržištu rada.

Porez na dobit

Prihod od poreza na dobit prema novom planu za 2016. godinu iznosi 7,2 milijarde kuna i za 1,2 milijarde kuna je veći od prvotno planiranog. Povećanje ove prihodne kategorije rezultat je boljeg poslovanja poduzeća tijekom 2015. godine u odnosu na ranije očekivano i s time povezane veće uplate sredstava po osnovi ovog poreza nakon godišnjeg obračuna.

Porezi na imovinu

Prihod od poreza na promet nekretnina novim planom za 2016. godinu nije se mijenjao.

Porez na dodanu vrijednost

Porez na dodanu vrijednost, novim planom za 2016. godinu nije mijenjan u odnosu na prvotno planirani iznos.

Posebni porezi i trošarine

Prihodi od posebnih poreza i trošarina prema prijedlogu Izmjena i dopuna proračuna za 2016. godinu bilježe povećanje od 725,1 milijun kuna u odnosu na prvotni plan, a iznose 14,8 milijardi kuna. Povećanje originalne projekcije ovih prihoda rezultat je povećanja potrošnje

trošarinskih proizvoda zbog oporavka gospodarstva i kupovne moći te vrlo dobre turističke sezone.

Najveće povećanje bilježe dvije najznačajnije kategorije trošarina. Trošarine na duhanske proizvode u odnosu na prvotno planirani iznos rastu za 315 milijuna kuna te iznose 4,5 milijardi kuna, dok trošarine na energente i električnu energiju rastu za 244,5 milijuna kuna te iznose 8,2 milijarde kuna.

Također, zbog veće prodaje automobila od očekivanog, povećava se i prihod od posebnog poreza na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove i to za 167,7 milijuna kuna.

Ostali porezi na robu i usluge

Prihod od ostalih poreza na robu i usluge novim planom proračuna planira se u iznosu od 366,7 milijuna kuna, odnosno povećava se za 21 milijun kuna u odnosu na prvotni plan.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću

Planirani prihod po osnovi poreza na dobitke od igara na sreću i ostalih poreza od igara na sreću ne mijenja se izmjenama i dopunama proračuna. Plan naknada za priređivanje igara na sreću novim planom proračuna za 2016. godinu povećava se za 30,5 milijuna kuna te iznosi 789,2 milijuna kuna.

Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije novim planom proračuna za 2016. godinu planiran je u iznosu od 400,9 milijuna kuna, što je smanjenje od 77,3 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan.

Doprinosi

Izmjenama i dopunama državnog proračuna za 2016. godinu, prihodi od doprinosa za mirovinsko osiguranje povećavaju se za 142,3 milijuna kuna te iznose 20,3 milijarde kuna. Novi iznos planiranih prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje temelji se na dosad ostvarenim prihodima po osnovi ovog poreza, a sukladno kretanjima na tržištu rada koja su nešto povoljnija od prethodno očekivanih.

Prihod od doprinosa za zapošljavanje se izmjenama i dopunama proračuna za 2016. godinu smanjuju se za 2,1 milijun kuna u odnosu na ranije planirani.

Pomoći

Prihodi od pomoći prema novom planu za 2016. planirani su u iznosu od 8,4 milijarde kuna i u odnosu na prvotni plan smanjuju se za 1,3 milijarde kuna. Oko 95% ukupnih prihoda od pomoći odnosi se na prihode od pomoći institucija i tijela EU, koji su direktno vezani uz projekte financirane iz fondova EU te izravna plaćanja u poljoprivredi.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine obuhvaćaju prihode od kamata, prihode od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihode od dividendi, koncesije, prihode od iznajmljivanja i zakupa imovine, prihode od legalizacije te ostale prihode od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Prihodi od imovine novim planom proračuna za 2016. godinu iznose 3,2 milijarde kuna i rastu za 639,6 milijuna kuna u odnosu na prvotni plan proračuna. Ovo povećanje proizlazi iz povećanja prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima te prihoda od dividendi.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada novim planom za 2016. godinu planirani su na razini od 3,4 milijarde kuna, a u odnosu na prvotno planirane prihode po ovoj osnovi povećavaju se za 16,9 milijuna kuna. Pri tome prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi ostaju nepromijenjeni u odnosu na prvotno planirane, dok se cjelokupno povećanje odnosi na povećanje prihoda po posebnim propisima. Ovo povećanje rezultat je evidencije namjenskih prihoda proračunskih korisnika, koji su nešto veći od prvotno očekivanih.

Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihode od donacija planiraju sami proračunski korisnici. Ovi prihodi novim planom za 2016. godinu povećavaju se za 24,6 milijuna kuna i planirani su u iznosu od 1,3 milijarde kuna.

Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda novim planom za 2016. godinu ne mijenjaju se u odnosu na prvotni plan.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine izmjenama i dopunama proračuna za 2016. godinu planiraju se u iznosu od 433,7 milijuna kuna i smanjuju se za 169,2 milijuna kuna u odnosu na prvotno planirane. Ovi se prihodi najvećim dijelom odnose na prihode od prodaje građevinskih objekata, dok se ostatak odnosi na prihode od prodaje zemljišta, prijevoznih sredstava, postrojenja i opreme te prihode od prodaje zaliha.

Tablica 2. Prihodi državnog proračuna za 2016. godinu

(milijuni HRK)	Plan 2016.	Povećanje / smanjenje	Novi plan 2016.	Indeks
PRIHODI POSLOVANJA	114.316	1.622	115.938	101,4
1. Prihodi od poreza	68.864	2.104	70.968	103,1
Porez na dohodak	2.110	174	2.284	108,3
Porez na dobit	6.023	1.201	7.224	119,9
Porezi na imovinu	175	0	175	100,0
Porezi na robu i usluge	60.078	789	60.867	101,3
- Porez na dodanu vrijednost	44.438	0	44.438	100,0
- Porez na promet	173	13	185	107,3
- Posebni porezi i trošarine	14.048	725	14.773	105,2
- Ostali porezi na robu i usluge	346	21	367	106,1
- Porez na dobitke od igara na sreći i ostali porezi od igara na sreću	315	0	315	100,0
- Naknade za priređivanje igara na sreću	759	31	789	104,0
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	478	-77	401	83,8
Ostali prihodi od poreza	0	17	17	
2. Doprinosi	22.128	140	22.268	100,6
3. Pomoći	9.744	-1.327	8.418	86,4
4. Prihodi od imovine	2.558	640	3.197	125,0
Prihodi od financijske imovine	832	879	1.711	205,6
Prihodi od nefinancijske imovine	1.695	-239	1.456	85,9
Prihodi od kamata za dane zajmove	31	0	31	100,0
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.368	17	3.385	100,5
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.265	25	1.289	101,9
7. Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	5.808	24	5.831	100,4
8. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	582	0	582	100,0
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	603	-169	434	71,9
1. Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	28	30	58	208,5
2. Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	534	-183	351	65,7
3. Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	41	-17	25	59,9
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	114.919	1.453	116.372	101,3

Izvor: Ministarstvo financija

4. RASHODI DRŽAVNOG PRORAČUNA

Hrvatski sabor je na sjednici 14. listopada 2016. donio Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, a 11. studenog 2016. i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Provedba navedenih zakona, odnosno predviđene izmjene ustrojstva i djelokruga postojećih ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave zahtijevale su izmjene i dopune Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu. Slijedom navedenog, izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. godinu izvršene su promjene naziva, ukidanja, pripajanja i izdvajanja ustrojstvenih jedinica te njihova pripajanja drugom središnjem tijelu državne uprave.

Nadalje, zbog dosadašnje dinamike izvršavanja državnog proračuna, kao i zbog događaja koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme izrade državnog proračuna, na pojedinim stavkama bilo je potrebno izvršiti određene prilagodbe.

Ovim izmjenama i dopunama ukupni rashodi smanjuju se sa 122,4 milijarde kuna na 121,7 milijardi kuna, odnosno za 0,7 milijardi kuna. Ovo smanjenje posljedica je dinamike izvršavanja rashoda koji se financiraju iz izvora koji ne utječu na visinu manjka proračuna, a uključuju vlastite prihode, prihode za posebne namjene, pomoći i donacije. Naime, ovi prihodi troše se do visine uplaćenih sredstava te je sukladno tome bilo potrebno izvršiti određena usklađenja.

S druge strane, rashodi koji se financiraju iz izvora koji utječu na visinu manjka proračuna (izvora 1 Opći prihodi i primici, 2 Doprinosi za obvezna osiguranja i 8 Namjenski primici od zaduživanja) ostaju na istoj razini od 103,4 milijarde kuna.

Najveće uštede ostvarene su na kategorijama financijskih rashoda (kamata), naknada građanima i kućanstvima, pomoći (doprinos proračunu Europske unije) i kapitalnim rashodima. Ovim uštedama osigurana su sredstva za podmirenje nepredviđenih troškova (sudske presude, dugovanja iz prethodnih godina), obveza Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknadu troškova bolovanja i dijela rashoda za zaposlene.

Tablica 3. Ukupni rashodi državnog proračuna po ekonomskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)		Tekući plan 2016.			Povećanje/smanjenje			Novi plan 2016.		
		Izvori 1,2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1,2 i 8	Ostali izvori	Ukupno	Izvori 1,2 i 8	Ostali izvori	Ukupno
- 3	Rashodi poslovanja	101.898,6	17.053,9	118.952,5	75,6	-657,3	-581,8	101.974,1	16.396,6	118.370,7
31	Rashodi za zaposlene	21.509,6	4.138,3	25.647,9	43,0	-11,3	31,7	21.552,6	4.126,9	25.679,6
32	Materijalni rashodi	6.177,1	5.129,2	11.306,3	403,1	-93,3	309,8	6.580,2	5.035,9	11.616,1
34	Financijski rashodi	11.016,1	026,9	11.042,9	-318,0	0,1	-317,9	10.698,1	027,0	10.725,1
35	Subvencije	3.638,0	2.526,8	6.164,8	40,4	-83,7	-43,3	3.678,4	2.443,1	6.121,4
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	11.115,2	2.587,1	13.702,3	-55,4	-197,4	-252,8	11.059,7	2.389,7	13.449,4
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	44.699,1	554,5	45.253,6	-47,5	-21,2	-68,7	44.651,6	533,3	45.184,9
38	Ostali rashodi	3.743,5	2.091,3	5.834,8	10,0	-250,6	-240,6	3.753,5	1.840,7	5.594,2
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.496,4	1.955,6	3.452,0	-75,6	-27,2	-102,8	1.420,8	1.928,4	3.349,2
UKUPNO		103.395,0	19.009,5	122.404,5	0,0	-684,6	-684,6	103.395,0	18.325,0	121.719,9

Izvor: Ministarstvo financija

4.1. Obrazloženje rashoda po ekonomskoj klasifikaciji

Rashodi poslovanja

Ukupni rashodi poslovanja smanjuju se za 581,8 milijuna kuna i iznose 118,4 milijarde kuna. Navedeno je rezultat smanjenja rashoda financiranih iz izvora koji ne utječu na manjak proračuna u iznosu od 657,3 milijuna kuna te povećanja rashoda financiranih iz izvora koji utječu na manjak proračuna u iznosu od 75,6 milijuna kuna.

Rashodi za zaposlene

Ukupni rashodi za zaposlene planirani su na razini od 25,7 milijardi kuna što je povećanje za svega 0,1 posto u odnosu na tekući plan. Naime, iako je izvršavanje ovih rashoda većine proračunskih korisnika državnog proračuna u skladu s planom ili su čak ostvarene uštede, Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova povećali su ovu kategoriju rashoda za ukupno 67,7 milijuna kuna. Važno je napomenuti kako su zbog isplate regresa državnim i javnim službenicima i namještenicima u srpnju 2016. izvršene potrebne preraspodjele na ovu kategoriju rashoda.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi ovim se izmjenama i dopunama povećavaju za 309,8 milijuna kuna. Uz provedene uštede, na ovoj kategoriji rashoda bilo je potrebno osigurati sredstva za pokriće dugova iz prethodnih razdoblja prema Financijskoj agenciji i to za sustav centralnog obračuna plaća i za sustav nadzora potrošnje plinskog ulja za namjene u poljoprivredi u iznosu od 58,0 milijuna kuna te dijela štete nastale tužiteljima uslijed nezakonitog i nepravilnog rada u postupku kuponske privatizacije u iznosu od 263,2 milijuna kuna, a sukladno pravomoćnoj presudi.

Financijski rashodi

Financijski rashodi smanjuju se za 317,9 milijuna kuna zbog smanjenih potreba za financiranjem i povoljnijih uvjeta na financijskim tržištima koji su rezultirali smanjenim troškovima zaduživanja tijekom 2016. godine.

Subvencije

Ukupni rashodi za subvencije iznose 6,1 milijardu kuna što je u odnosu na tekući plan smanjenje od 43,3 milijuna kuna. Navedeno je rezultat smanjenja rashoda koji se financiraju iz izvora koji ne utječu na manjak proračuna od 83,7 milijuna kuna i povećanja rashoda financiranih iz izvora koji utječu na manjak i to najvećim dijelom za poticanje redovitih pomorskih putničkih i brzobrodskih linija u iznosu od 35 milijuna kuna.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Ukupne pomoći smanjuju se za 252,8 milijuna kuna i iznose 13,4 milijarde kuna. Ovo smanjenje prvenstveno je posljedica smanjenja rashoda koji se financiraju iz izvora koji ne

utječu na manjak proračuna u iznosu od 197,4 milijuna kuna i to najveći dijelom zbog promijenjene dinamike izvršavanja u okviru Operativnog programa Promet. Uz navedeno, smanjenje je ostvareno i na izvorima koji utječu na manjak proračuna i to na pozicijama Ministarstva financija vezanim za uplatu doprinosa Republike Hrvatske u proračun Europske unije u iznosu od 192,7 milijuna kuna, a zbog promjena u visini rashoda proračuna Europske unije tijekom 2016. godine. S druge strane, u okviru ovih izvora, povećava se iznos transfera namijenjen Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje (HZZO) za podmirenje obveza HZZO-a za troškove naknada bolovanja u iznosu od 135 milijuna kuna. Osim navedenog, povećava se i transfer Hrvatskim cestama d.o.o. za naknadu u cijeni goriva u iznosu od 63,4 milijuna kuna. Također, za 20 milijuna kuna povećava se iznos pomoći koji se dodjeljuje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, i to jedinicama područne (regionalne) samouprave sa statusom potpomognutog područja za 9,1 milijun kuna, a jedinicama lokalne samouprave sa statusom brdsko planinskih područja koje temeljem Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 147/14) nisu stekle status potpomognutog područja osigurana je dodatna pomoć u iznosu od 10,9 milijuna kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Ukupne naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade smanjuju se za 68,7 milijuna kuna i iznose 45,2 milijarde kuna. Navedeno je rezultat ostvarenih ušteda na sredstvima za mirovine i mirovinska primanja u ukupnom iznosu od 65,8 milijuna kuna zbog primjene manjeg postotka za usklađivanje mirovina prema općem propisu u odnosu na planirano. Naime, usklađivanje mirovina ostvarenih prema općem propisu od 1. siječnja 2016. iznosilo je 0,46 posto, a od 1. srpnja 2016. 0,35 posto za što je potrebno manje sredstava nego što je bilo predviđeno prilikom izrade državnog proračuna za 2016. godinu. Uštede su također ostvarene na sredstvima koja se osiguravaju za doplatak za djecu u iznosu od 65,1 milijun kuna i to uslijed trenda smanjenja broja korisnika i broja djece koja primaju doplatak. Ujedno zbog smanjenja broja korisnika ostvarene su uštede i na izdvajanjima za dodatni porodiljni dopust i opremu za novorođeno dijete u iznosu od 37,7 milijuna kuna. Međutim, istodobno su povećana izdvajanja za zajamčenu minimalnu naknadu u iznosu od 63,6 milijuna kuna, trajna prava u iznosu od 39 milijuna kuna, doplatak za pomoć i njegu u iznosu od 30,4 milijuna kuna i osobnu invalidninu u iznosu od 21,4 milijuna kuna.

Ostali rashodi

Ukupni ostali rashodi smanjuju se za 240,6 milijuna kuna i planirani su na razini od 5,6 milijardi kuna. Smanjenja rashoda financiranih iz svih izvora se najvećim dijelom odnose na izmijenjenu dinamiku izvršavanja operativnih programa. Osim navedenog na rashodima financiranim iz izvora koji utječu na manjak proračuna povećana su izdvajanja za transfer Hrvatskim autocestama d.o.o. za naknadu u cijeni goriva u iznosu od 26,0 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Ukupni rashodi za nabavu nefinancijske imovine smanjuju se za 102,8 milijuna kuna i iznose 3,3 milijarde kuna uslijed promijenjene dinamike plaćanja.

4.2. Obrazloženje rashoda po funkcijskoj klasifikaciji

Gledano kroz funkcijsku klasifikaciju ukupni rashodi državnog proračuna smanjuju se za ukupno 1,2 milijarde kuna i to najvećim dijelom za:

- opće javne usluge u iznosu od 553,8 milijuna kuna najvećim dijelom na ime kamata za primljene kredite i zajmove te doprinosa Republike Hrvatske proračunu Europske unije
- ekonomske poslove u iznosu od 321,3 milijuna kuna najveći dijelom zbog promjene dinamike izvršavanja operativnih programa

Međutim, istovremeno se ukupni rashodi povećavaju za 527,9 milijuna kuna i to prvenstveno za:

- javni red i sigurnost u iznosu od 155,0 milijuna kuna i
- usluge unapređenja stanovanja i zajednice u iznosu od 135,1 milijuna kuna.

Tablica 4. Rashodi državnog proračuna po funkcijskoj klasifikaciji

(milijuni HRK)		Tekući plan 2016.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2016.
'01	Opće javne usluge	21.297,9	-553,8	20.744,1
'02	Obrana	4.022,7	0,0	4.022,7
'03	Javni red i sigurnost	7.645,2	155,0	7.800,2
'04	Ekonomski poslovi	15.502,2	-321,3	15.180,9
'05	Zaštita okoliša	1.203,6	-213,6	990,0
'06	Usluge unapređenja stanovanja i zajednice	2.134,1	135,1	2.269,2
'07	Zdravstvo	9.045,9	118,0	9.163,9
'08	Rekreacija, kultura i religija	1.826,3	12,8	1.839,2
'09	Obrazovanje	12.710,7	107,0	12.817,8
'10	Socijalna zaštita	47.015,8	-123,8	46.892,0
UKUPNO		122.404,5	-684,6	121.719,9

Izvor: Ministarstvo financija

4.3. Obrazloženje rashoda po izvorima financiranja

Sa ciljem daljnjeg povećanja transparentnosti korištenja proračunskih sredstava u nastavku se u okviru obrazloženja rashoda državnog proračuna, daje prikaz rashoda i po izvorima financiranja.

Tablica 5. Rashodi državnog proračuna po izvorima financiranja

(milijuni HRK)		Tekući plan 2016.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2016.
1	Opći prihodi i primici	81.238,6	9,3	81.247,9
2	Doprinosi za obvezna osiguranja	22.041,6	-2,1	22.039,5
3	Vlastiti prihodi	1.209,8	14,6	1.224,4
4	Prihodi za posebne namjene	8.572,9	164,9	8.737,8
5	Pomoći	8.996,6	-841,5	8.155,1
6	Donacije	056,0	9,2	065,2
7	Prihodi od nefin. imovine i nadoknade štete s osnova osig.	174,3	-31,8	142,5
8	Namjenski primici od zaduživanja	114,8	-7,2	107,5
UKUPNO		122.404,5	-684,6	121.719,9

Izvor: Ministarstvo financija

Gledano kroz izvore financiranja rashodi koji se financiraju iz izvora koji utječu na visinu manjka proračuna opće države (izvora 1 Opći prihodi i primici, 2 Doprinosi za obvezna osiguranja i 8 Namjenski primici od zaduživanja) ostaju na istoj razini.

Smanjenje u iznosu od 684,6 milijuna kuna odnosi se na rashode koji se financiraju iz ostalih izvora koji ne utječu na visinu manjka proračuna opće države, a uključuju vlastite prihode, prihode za posebne namjene, pomoći i donacije.

5. UKUPNI MANJAK DRŽAVNOG PRORAČUNA

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 116,4 milijarde kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 121,7 milijardi kuna, manjak državnog proračuna za 2016. godinu planiran je u iznosu od 5,3 milijarde kuna ili 1,6% bruto domaćeg proizvoda, što predstavlja smanjenje od 2,1 milijardu kuna ili 0,6 postotnih bodova BDP-a.

Tablica 6. Ukupni manjak državnog proračuna

<i>mil. HRK</i>	Plan 2016.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2016.	Indeks
Prihodi (6+7)	114.919	1.453	116.372	101,3
Prihodi poslovanja (6)	114.316	1.622	115.938	101,4
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	603	-169	434	71,9
Rashodi (3+4)	122.404	-685	121.720	99,4
Rashodi poslovanja (3)	118.953	-582	118.371	99,5
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	3.452	-103	3.349	97,0
Ukupni manjak/višak	-7.485	2.137	-5.348	
<i>% BDP-a</i>	-2,2		-1,6	

Izvor: Ministarstvo financija

6. RAČUN FINANCIRANJA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Planirani manjak državnog proračuna financirat će se razlikom ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova. Ukupni primici od financijske imovine i zaduživanja novim planom za 2016. godinu iznose 19,9 milijardi kuna. U isto vrijeme, ukupni izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova planiraju se na razini od 18,9 milijardi kuna.

U strukturi primitaka od financijske imovine i zaduživanja najveći dio u iznosu od 11,1 milijardu kuna čine primici od izdanih vrijednosnih papira od čega se 10 milijardi kuna odnosi na financiranje putem obveznica na domaćem financijskom tržištu, a 1,1 milijardu kuna na financiranje putem trezorskih zapisa (neto). Budući da je manjak državnog proračuna planiran na razini od 5,3 milijarde kuna, što je u odnosu na prethodno planirani manje za 2,1 milijardu kuna, smanjuju se i potrebe za financiranjem manjka državnog proračuna. Do kraja godine ne planira se izdavanje obveznica na inozemnom tržištu kapitala, stoga se u računu financiranja plan primitaka od izdanih inozemnih obveznica umanjuje za 7,7 milijardi kuna. Financiranje proračunskog manjka i izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova osigurat će se putem drugih instrumenata financiranja.

U strukturi ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja za 2016. godinu primici od zaduživanja kreditima i zajmovima na domaćem i inozemnom financijskom tržištu planirani su u iznosu od 7,9 milijardi kuna. Primljeni povrti glavnica danih zajmova i depozita iznose 586,1 milijun kuna, dok primici od prodaje dionica i udjela u glavnici iznose 345,2 milijuna kuna.

U strukturi izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova najveći dio od 13,5 milijardi kuna odnosi se na izdatke za otplatu glavnice primljenih kredita i zajmova. Većina preostalog iznosa ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za otplatu glavnice za izdane vrijednosne papire u iznosu od 3,5 milijardi kuna. Ostatak do ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova odnosi se na izdatke za dane zajmove i depozite te izdatke za dionice i udjele u glavnici. Izdaci za dane zajmove i depozite planirani su u iznosu od 1,3 milijarde kuna, a izdaci za dionice i udjele u glavnici u iznosu od 606,2 milijuna kuna.

Zatvarajuća stavka između ukupnih primitaka od financijske imovine i zaduživanja te ukupnih izdataka za financijsku imovinu i otplate zajmova te ukupnog manjka proračuna jesu prijenos depozita iz prethodne godine u iznosu od 6,4 milijarde kuna te prijenos depozita u sljedeće razdoblje u iznosu od 2,1 milijardu kuna.

Tablica 7. Ukupni prihodi, rashodi i financiranje državnog proračuna

(milijuni HRK)	Plan 2016.	Povećanje/ smanjenje	Novi plan 2016.
PRIHODI POSLOVANJA	114.316	1.622	115.938
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	603	-169	434
UKUPNI PRIHODI	114.919	1.453	116.372
RASHODI POSLOVANJA	118.953	-582	118.371
RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE	3.452	-103	3.349
UKUPNI RASHODI	122.405	-685	121.720
RAZLIKA - VIŠAK / MANJAK	-7.486	2.138	-5.348
PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	25.728	-5.781	19.946
IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA	19.442	-547	18.896
PRIJENOS DEPOZITA IZ PRETHODNE GODINE	5.500	900	6.400
PRIJENOS DEPOZITA U SLJEDEĆE RAZDOBLJE	-4.300	2.197	-2.103
NETO FINANCIRANJE	7.485	-2.137	5.348

Izvor: Ministarstvo financija

7. IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI

Novim planom za 2016. godinu prihodi poslovanja izvanproračunskih korisnika planirani su u iznosu od 29,9 milijardi kuna, što je povećanje od 70,9 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan. Ovo povećanje odnosi se na Hrvatske vode (HV) i Centar za restrukturiranje i prodaju (CERP). Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (FZOEU), Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB) i Hrvatske ceste (HC) bilježe smanjenje prihoda. Planirani prihodi Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO) na istoj su razini u odnosu na prvotni plan. U strukturi prihoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika, najznačajniji izvor predstavljaju doprinosi za zdravstveno osiguranje koji ostaju na istom iznosu od 18,2 milijarde kuna. Sljedeća po veličini stavka su pomoći, a planirane su u iznosu od 5,5 milijardi kuna ili 139,7 milijuna kuna više u odnosu na prethodni plan. Najveći dio ukupnih pomoći otpada na tekuće pomoći državnog proračuna HZZO-u i kapitalne pomoći iz državnog proračuna Hrvatskim cestama i Hrvatskim vodama. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada planirani su u iznosu od 5,1 milijardu kuna te bilježe smanjenje u odnosu na prethodni plan za 175,9 milijuna kuna. Najveći dio ovih prihoda odnosi se na prihode vodnog gospodarstva Hrvatskih voda, ostale nespomenute prihode HZZO-a koji uključuju prihode od dopunskog zdravstvenog osiguranja i participacije te na ostale pristojbe i naknade FZOEU-a. Slijede prihodi od imovine, pri čemu najveći dio čine ostali prihodi od financijske imovine kod DAB-a. Prihodi od imovine svih izvanproračunskih korisnika novim planom su utvrđeni u iznosu od 962,2 milijuna kuna ili 55,7 milijuna kuna više u odnosu na prethodni plan. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija novim planom za 2016. godinu iznose 175,8 milijuna kuna, što je za 52,6 milijuna kuna više od prethodnog plana. Preostali dio prihoda poslovanja odnosi se na kazne, upravne mjere i ostale prihode koji iznose 4 milijuna kuna te bilježe smanjenje od 1,2 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine novim planom za 2016. godinu iznose 3,7 milijuna kuna, što je smanjenje od 11,8 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan.

Rashodi poslovanja izvanproračunskih korisnika novim planom za 2016. godinu planirani su u iznosu od 29,2 milijarde kuna, što je za 117,3 milijuna kuna više u odnosu na prethodni plan. Najveće rashode poslovanja u iznosu od 22,3 milijarde kuna bilježi HZZO. U strukturi rashoda poslovanja svih izvanproračunskih korisnika najveći dio se odnosi na naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, koji su smanjeni za 574 milijuna kuna, odnosno iznose 22,9 milijardi kuna. Ovi rashodi se većinom odnose na zdravstvenu zaštitu obveznog zdravstvenog osiguranja te zdravstvenu zaštitu dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja. Drugo mjesto u strukturi ukupnih rashoda poslovanja izvanproračunskih korisnika zauzimaju materijalni rashodi, koji su povećani za 192 milijuna kuna u odnosu na prethodni plan te iznose 2,5 milijardi kuna. Materijalni rashodi se u najvećoj mjeri odnose na usluge tekućeg i investicijskog održavanja i to kod Hrvatskih voda i Hrvatskih cesta te ostale nespomenute rashode poslovanja kod FZOEU-a. Ostali rashodi izvanproračunskih korisnika novim planom bilježe iznos od 2 milijarde kuna, što čini povećanje od 406,7 milijuna kuna. U ostalim rashodima izvanproračunskih korisnika najveći

dio čine kapitalne pomoći Hrvatskih voda. Financijski rashodi koji su povećani za 11,1 milijun kuna u odnosu na prethodni plan iznose 595,3 milijuna kuna. Navedeno povećanje financijskih rashoda najvećim dijelom je zabilježeno na poziciji kamata za primljene kredite i zajmove HC-a. Slijede rashodi za zaposlene u planiranom iznosu od 566,6 milijuna kuna, koji bilježe povećanje u odnosu na prethodni plan za 5,2 milijuna kuna. Rashodi za pomoći iznose 496,5 milijuna kuna te se u odnosu na prethodni plan povećavaju za 49,8 milijuna kuna. Rashodi za subvencije bilježe povećanje od 26,5 milijuna kuna na razinu od 81,4 milijuna kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvanproračunskih korisnika novim planom za 2016. godinu smanjeni su za 326,5 milijuna kuna te iznose 1,7 milijardi kuna. Najveće smanjenje se bilježi kod HV-a te HC-a.

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 29,9 milijardi kuna i ukupno planiranih rashoda u iznosu od 30,9 milijardi kuna, planirani manjak izvanproračunskih korisnika je smanjen za 268,3 milijuna kuna odnosno s 1,2 milijarde na 971,8 milijuna kuna.

8. PROCJENA UKUPNOG MANJKA PRORAČUNA OPĆE DRŽAVE

Ukupni manjak proračuna opće države novim planom u 2016. godini iznosit će 1,7% bruto domaćeg proizvoda, što je za 1 postotni bod manje u odnosu na tekući plan. Pritom državni proračun bilježi razinu manjka od 1,6% BDP-a, a planira se da će izvanproračunski korisnici ostvariti manjak od 0,3% BDP-a. Očekuje se da će jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ostvariti višak u iznosu od 0,2% BDP-a.

Tablica 8. Procjena ukupnog manjka/viška proračuna opće države

% BDP-a	2015.	Plan 2016.	Novi plan 2016.
Ukupni manjak/višak, državni proračun	-2,7	-2,2	-1,6
Ukupni manjak/višak, izvanproračunski korisnici	0,1	-0,4	-0,3
Ukupni manjak/višak, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,2	-0,1	0,2
Ukupni manjak/višak proračuna opće države	-2,4	-2,7	-1,7

Izvor: Ministarstvo financija